

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjszabás szerint közölünk.

Kiadó és laptulajdonosok:

Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

A függetlenségi eszme győzelme.

Makó, nov. 15.

A kegyelmes darabont merényletét véres fővel verte vissza tegnap a nádudvari kerületben Bocskay nemes hajduvadéka. György Endre minden darabont és mungó pereputtyával egyetemben vesszőfutással menekül veresége színhelyéről és Bécs rongyos elvű viéze, a darabonthíres-nevezetes György Endre jelentheti ma Bécsben, hogy: mentem, láttak és megbuktam.

Igen, jött a lélekrablás és meggyőződés-gyilkolás álnok és alattomos szándékával. Jött a muszkavezetők tradíciójával, darabont mivoltának magyar bőrbé bujt szolgáltságával, jött ámitó szavakkal, hitellen hittel és azt gondolta, hogy megmérgezhethi a nádudvari kerület választóinak lelkét hitvány politika erkölcsével.

De a multja is égett a függetlenségi polgárok szívében és nincs a politikai kerítésnek olyan eszköze, amelylyel ezt a multat magyar ember lelkéből ki lehet törölni. Pedig próbálták. És próbálták minden eszközzel, a befolyásolás minden brutalitásával, próbálták függetlenségi pártbontással, függetlenségi emberek elhallgattatásával, de mi mindez az erőlködés a függetlenségi elveknek ama rettenetes erejével szemben, amely Bocskai hajduivadékainak szívét a függetlenségi eszményekhez köti.

Nem lehet az ellen csatába állni, nem lehet sem nyitni, sem alattomosan megkörnyékeznit ezt a tisztá hitet, amely egyetlen erőssége ennek a szerencsétlen országnak, ahol bátorságot mer venni magának egy darabont ahoz, hogy olyan tiszta függetlenségi kerületben próbálja szerencsét, mint Nádudvar.

Pedig mennyire kellett volna a hatalomnak ez a győzelem. Mily magasra tartották volna György Endre sárga-fekete zászlaját, hogy nézzed ország, a hajduság is megértette az új idők üzleti szelét, amely bő választási költségekkel terhes levegőt hoz Bécs feől.

Most, a szégyenletes bukás után bizonyára lenézően fognak legyinteni, hogy semmi jelentősége a dolognak, a nép buta és nem érti a nemzetmegváltó munka hőseit, akik az igéret földjére vezetnék el Magyarországot népet.

Az ók véleménye ellen a népet védeni nem kell, mert megvédte magát a hajdu nép akkor, mikor kiverte a kerületből György Endrét. Amely polgárság oly presszióval, hatalmi befolyással, árulásokkal szemben ily sziklaszilárdan megtudott állani az elvei mellett, annak nincs szüksége politikai érettségi bizonyítványra, sem pedig tanulság tételre értelme mellett. De igényel-

heti azt, hogy kalapot emeljünk előtte, mint a hősök előtt, mert hős volt és kitarított a zászló mellett minden aknamunka ellenére, mint annak idején nemes, nagy elődjük, Bocskay István.

György Endre bukása nagy és szégyenletes bukás. És nincs még szépség flastrom sem, amelylyel a sebet betapasztani lehetne, mert a rásejt szavazatok közül száz sincs, amelyet öntudatos polgároktól, a vélemény szabad megnyilvánulása útján kapott volna. Mert ha olyan nagyesszű embereket, mint maga a darabont György Endre, megszerezhetett magának Bécs, hogyne tudna kétezer egyszerű választópolgár közül heteken át tartó alattomos munkával megszerezni a hatalom nehány százát.

Felemelő eme választás eredményének a tudata, mert minden függetlenségi érzelmű ember hite volt ehez költve. Hitünkben nem csatlakoztunk, egyszersmind azonban annál szívósabban hozzánkötötték bennünket ennek a választásnak a tanúságai az általános választói jog követeléséhez, mert, hogy egyáltalán szavazatot kapott György Endre, annak köszönheti, hogy a mai rendszer még megadja a politikai lélekrablás és meggyőződés gyilkolás lehetőségét.

A lecke azonban így is méltó volt és a nádudvari kerület gúnyosan kiáltja a szégyenével futó bécsi rongyos vitéz után:

Darabont, jó éjszakát!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Telefon értesítés. —

Budapest, nov. 15.

Szerda lévén, az ellenzék és a kormány között létező megállapodás szerint ma a képviselőház napirendjén a véderőreform tárgyalása szerepelt. Az elnökségnek az a tegnap elhangzott felszólítása, hogy a Ház tagjai nagyobb számban jelenjenek meg, hogy legalább tanácskozásképes legyen a Ház, nem sokat használt, mert a padsorok ma is üresek voltak, a folyosókon pedig alig volt közönség. A mai ülésnek a honvédelmi miniszter felszólalása ad érdekességét.

Náday Lajos elnök fél tizenegy órákor nyitotta meg az ülést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Az elnök bemutatta Alsó Fehérmegye kérvényét a katonai javaslatok, az obstrukció és a választói jog tárgyában. Kiadják a bizottságoknak.

Felolvassák az interpellációskönyvet, melybe kilenc újabb interpellációt jegyeztek be.

Az elnök javaslata, hogy a Ház egy órákor térjen át az interpellációkra.

Lovász Márton az interpellációk nagy számára való tekintettel azt az ellenindítványt teszi, hogy az ellenzék úgy mint eddig, fél egy órákor térjen át az interpellációkra, annál is inkább, mert Polónyi Dezsőnek a horvát kérdésben sürgős természetű interpellációja van.

Ráth Endre a régi gyakorlatra való tekintettel Lovász indítványát pártolja.

Náday Lajos elnök az esetből nem akar káoszt csinálni s azért beleegyezik abba, hogy a Ház fél órákor térjen át az interpellációkra.

A Ház így határozott.

A napirend szerint következett a katonai javaslatok tárgyalása.

Mádi-Kovács János a függetlenségi és 48-as párt tagja volt az első felszólaló. Részletesen bírálja a véderőjavaslat egyes intézkedéseit, felsorolja a költségvetésnek pénzügyi képességünk mellett minden összeg csak elpocsékolása kulturális erőnknek.

Lovász Márton: Iskola kell, nem a hadsereg, szánt óriási kiadásait s konstataja, hogy ezek a kiadások nincsenek arányban a nemzet teherviselő képességével. Különösen a haditengerészetre szánt összegeket tartja hiábavalóknak, mert ami hajó! (Zaj.)

Mádi-Kovács János: Tiltakozik az ujonclétszám felemelése ellen de nem is hiszi, hogy a honvédelmi miniszter képes lesz a kért ujoncokat sor alá állítani, mert a tömeges kivándorlás miatt a felemelt ujonclétszám teljesen illuzórius lesz. (Helyeslés az ellenzéken.)

Majd részletesen bírálta a közös hadsereg építkezéseire szánt tételeket s kimutatta, hogy az építkezések terén Magyarország még a kvóta fejében sem részesül. A javaslatot nem fogadta el, hanem határozati javaslatot nyújtott be, hogy a kormány olyan új véderőjavaslatot készítsen, amely az ország pénzügyi helyzetének megfelelő. (Élvezés.)

Hazay honvédelmi miniszter: Az eddig elhangzott beszédekre kíván válaszolni. Nemzeti szempontból foglalkozik a javaslattal és nem akarja közzögni terere átvinni a hadsereg ügyét, amint azt az ellenzék egyes tagjai teszik, mondhatja, elég helytelenül. Kéri az ellenzék, ne gúrdítsen akadályokat a véderőjavaslat sima tárgyalás elé, mert más fontos törvényjavaslatok is vannak, melyeknek tárgyalása az ország érdeke. Tiszteletre méltónak tartja a közjogi ellenzéknek küzdelmét a nemzeti hadsereg felállítására vonatkozólag, de ezt a küzdelmet csak akkor koronázhatja siker, ha fokozatosan akarunk haladni a kitűzött cél felé. Visszatekintést vett az elmúlt időkre és azt bizonyítja, hogy a magyar hadsereg — bár csak esetenként fényes győzelmet aratott — mindenkor gyengének bizonyult felemelhetlensége és hiányos felszerelése miatt. Ismerteti a mohácsi vész történetét és rámutat a törökök harcalképességére, melyben a ravaszság és az előrelátás játszott a döntő szerepet. Majd Németország

hadseregéről beszélt hosszasan aztán rátért Ausztria és Magyarország közös állapotára és annak a reményességének adott kifejezést, hogy a mostani surlódások az idők folyamán csökkenni fognak.

Hangoztatta, hogy a külön hadsereg alapított personalió nem hogy meghozná a békét, de folytonos perpatvart eredményezne a két állam között, mert az önálló magyar hadsereg nem tűntetné el a katonai kérdéseket, de szaporítaná azokat a közös ügyek képében. Bár nyelvről, jelvényről nem volna többé szó, de annál több szó esnék a hadseregek szervezetéről, a háboru egyéb támadó és védelmi eszközeinek berendezéséről. Ellentétben egyes felfogásokkal, azt bizonyítja, hogy a szövetséges hadseregek miként a multban, úgy a jövőben is működhetnek sikeresen már csak azért is, mert számbelileg tulsulyban s így nagy előnyben vannak. Két teljesen különálló hadsereg tehát háboru esetén nem érhet el olyan sikeres eredményt, mint egy közös hadsereg mely egyöntetűsége, erős szervezése és tulsulya által már félgőzelmet jelent.

A miniszter egy órákor végezte be beszédét, mikor az ülés is véget ért.

Az új egyetem.

Építik a debreceni egyetemet.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, nov. 15.

A debreceni egyetem építésének megkezdése immár csak hónapok kérdése. A kultuszminiszter megbízásából tegnap Debrecenbe érkezett Korb Flóris műépítész, aki az egyetemi épületek terveit készíti, hogy teljes mértékű felvételt eszközöljön az egyetemi épületek helyéről.

Az egyetemet a Nagyerdőn építi fel a város. A városi tanács tegnap tartott ülésén kijelölte a Nagyerdőnek a Nyulas felé eső részét az egyetem számára. Ezen a részen nyolcvan katasztrális hold területet ad a város az egyetem céljaira s megbizta a tervező mérnököt, hogy a területről teljes mértékű felvételt készítsen, nevezetesen, hány darab fa esik az erdőrészebe, melyen az egyetem felépül és hogy a kijelölt nagyerdőrész melyik darabja volna a legcélszerűbb a felhasználásra.

Minden valószínűség szerint az egyetem a köruton túl azon erdőrészt foglalja el, melyet a körutról a Nyulasra vezető taligaut és a körút körülbelül derékszőgben bezár. Hogy a végleges helye ez lesz-e az egyetemnek, azt még nem lehet állítani, mert a terveket a kultuszminisztérium vizsgálja felül.

A városi tanács legközelebb pozíciót fog tenni, hogy a debreceni egyetem érdekében kifejtett munkásságért az egyetem megszerzése körül tevékenységet kifejtett faktoroknak köszönetet szavazzon a törvényhatóság.

Achim gyilkosai.

Zsilinszky Endre je lentkezik.

— Telefon tudósítást. —

Budapest, 1. NOV. 15.

A Kuria ismeretes határozatával a Zsilinszky-fiúk bűnpörében keresztülhuzta a gyulai esküdő bírósági tárgyalást, a verdiktet és a fölmentő ítéletet. E szerint az ügyészség vádja ezuttal is gyilkosságokra alapú, éppen úgy, mint a gyulai ügyészség vádja. Sőt maga a vádlevél is megmarad úgy, ahogy a gyulai ügyészség elkészítette. A budapesti esküdtek előtt tehát ismét azért kér büntetést az ügyész új. Zsilinszky Endrere és Zsilinszky Gáborra, mert a büntető törvénykönyv 278. szakaszában ütköző gyilkosság büntetést látja fenfogni.

A Zsilinszky-fiúk védője, dr. Kenedi Géza ma megjelent a törvényszéken, hogy információt szerezzen az ügyészségen, a Kuriától leérkezett iratokra vonatkozó indítványára. Az akták még mindig az ügyészségen vannak, ahol holnapra készen lesz az indítvány, amely azt fogja javasolni a törvényszéknek, hogy rendelje el a két Zsilinszky-fiúk vizsgálati fogságba való helyezését. Az ügyészség holnap fogja kérni a letartóztatást, azért Zsilinszky Endre holnap reggel jelentkezik a vizsgálati fogság újból való megkezdésére. Gábor illetőleg, aki most egyéves önkéntes; róla majd katonák fogják határozni.

Bicskázó gyermek.

A játék vége bicskázás.

Makó, nov. 14.

— Saját tudósítónktól. —

Korunk degenerálódásának fényes bizonyítékát képezi az is, hogy gyakran éretlen gyermekek ragadnak bicskát társaikra és nem egyszer követnek el szenzációs gyilkosságot.

Az újságok sokszor közölnek az ország különböző helyeiről közleményeket. Ennek okát a tudósok az idegrendszer elfajulásában látják vagyis jobban mondva a nemzedék degenerálódásában.

Most Makónak is van ilyen szenzációja. A jelen esetben a gyermek kezében megvillant bicska nem oltott ugyan ki ember életet, de ez nem más, mint véletlen szerencse.

Maga az eset különben a következő:

Szentes Mihály és Mojsza György honvédi gyermekek jó pajtások voltak. A két gyermek naponta együtt játszott, mikor iskolából kijöttek.

Tegnap is így történt a dolog. A Szentes gyerek együtt ment haza az iskolából a Mojsza fiúval. Alig hogy letették könyvüket, hozzáláttak a játékhoz. Játék közben valamért összeveszttek, ami ugyan máskor is megtörtént közöttük. Most is birokra ment a két gyerek, de most a birkózás nem az egymás földhözvágásában nyert befejezést.

Birkózás közben Szentes Mihály földre teperte Mojsza Györgyöt, ami annyira kihozta utóbbi a sodrából, hogy bicskát rántott és azzal hátba szúrta társát.

A fiu elszedült a másik pedig elfutott. Az erősen vérző fiut a járó-kelők találták meg és értesítették a szülőket, kik gyermeküket bezállították a megyei kórházba, hol most ápolják.

A fiu sérülése súlyos ugyan, de felgyógyulásához reményt fűznek az orvosok.

A papság erkölcssei.

Titos nőcselédet alkalmazni.

X. Pius pápa mindenáron vissza akarja állítani a katolikus egyháznak és a papságnak régen elveszített világi hatalmát. Ezért minden eszközt megragad, hogy célját elérje és ebből a kívánságából, ebből a törekvéséből fakad az a sok pápai rendelet, amelyek miatt legutóbb az egész világ felzudult.

Most a papság erkölcsseit akarja megjavítani, hogy ezáltal a súlyosan megcsorbult tekintélyt erősíteni és régi fényét visszaszerezni segítsen. Legközelebb pápai motu proprio (rendelet) jelenik meg a lelkeskedő papság erkölcsi életéről.

Az új motu proprio megtiltja a katolikus egyház lelkeskedő papjainak, hogy szakácsnőket tartanak és hivatkozik mindazokra az egyházi törvényekre, amelyek kárhoztatják, ha a pap nőszeméllyel él egy fedél alatt, még ha rokonok is. A pápa rendelete arra utasítja a katolikus papokat, hogy férfieselédet alkalmazzanak.

Egy éjszaka Nagylakon.

Akik egymástól féltek.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 15.

Az egyik tavaszi éjszakán legények mulattak egy nagylaki vendéglőben. Régi szokás szerint a legények összepörlekedtek s a szóbeli sértetésekké lovagias elintézésére fűtykösökkel, késekkel vonultak a korcsma elé. A verekezésből azonban nem lett semmi, mert véletlenül arra járt a csendőrjárőr, amely lelohasztotta a harci kedvet. A legények a csendőrök láttára szétszaladtak, mire az őráratban résztvevő Oláh Gábor és Todorán Zakariás csendőrök is elhatározták, hogy bevonulnak a laktanyába.

Csendesen haladtak az uton, amikor gyors lábdobogást hallottak a hátuk mögött. Hátra nézve, a pokoli sötétben is kivehették, hogy két legény fut utánuk. Természetesen rosszra gondoltak. Azt hitték, hogy a korcsmai verekedők akarják őket megtámadni. Éppen, hogy csak védelmi állásba helyezkedtek, mikor odaértek a legények is s az egyik nekirohant Oláh csendőrnek. Ez még inkább megérelle a csendőrök azon hitét, hogy támadás történik ellenük. Todorán csendőr lerántotta válláról fegyverét s Ludányit homlokra szúrta. Ludányi összeesett s közben letépte Oláh csendőr mellszinórját. A megrémült fiatalember hiába védekezett, hogy eszéágában sem volt a csendőrök bántalmazni, hatóság elleni erőszak miatt megindult ellene a büntügyi eljárás. Ezt az ügyet tegnap tárgyalta a szegedi királyi törvényszék büntetőtanácsa Hevesy Kálmán elnöke alatt. Ludányi a tárgyaláson is azzal védekezett, hogy a pokoli sötétben nem látta a csendőröket s így történt,

hoggy futás közben Oláh csendőrnek rohant. Elismeri, hogy a csendőr zsinórját letépte, de ezt rémületében, ösztönzerű önvédelemből tette, mert a csendőröket nem ismerte föl s azt hitte, hogy őt támadták meg. A bíróság ezt a védekezést elfogadta s a vádlottat fölmentette.

Elfogták

a pozsonyi gyilkosokat.

Két pincér, két csavargó.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 15.

Hirt adtunk arról a borzalmas két-gyilkosságról amely Pozsonyban történt s a melynek áldozatai Németh Józsefné és leánya. A pozsonyi rendőrség teljesen helytelen irányban kezdte meg nyomozását, minthogy a tanuk vallomásából kiviláglott, hogy a gyilkosság szombaton este történt, a rendőrség azonban ezeket figyelmen kívül hagyva „megállapította”, hogy a gyilkosság csak vasárnap reggel történt. Budapestről két detektív ment a titokzatos bűnügy tettesének kiderítésére. Ezek kihallgatták Czinczér Magdolna szobaleányt, aki azt vallotta, hogy két sportsapkás fiatalembert látott szombaton este a trafik körül ólálkodni, majd nemsokkal később sikoltozásokkal hallott. Ugyancsak így vallott egy asszony, a kinek kavémérése van Némethné trafikja szomszédságában, ő két izgatottan viselkedő embert látott szombaton este, az egyiknek kezében egy fekete bot, a másiknál pedig fából faragott pisztoly-minta volt.

Beck és Angyal detektívek ezen az alapon nyomoztak tovább s agilis munkájuknak már délfelé eredménye lett. Főlegyor letartóztaták a detektívek Hilliján János bécsi születésű huszonegy esztendő facér pincért, aki a bizonyítékok sulya alatt beismerte, hogy három társával együtt ő gyilkolta meg Németh Józsefnét és leányát. A gyilkosságot előre kitervezték és a megállapított program szerint szombaton este féltíz és tíz óra között fojtották meg a két nőt. Az öregasszony pénzt akarták elrabolni. Hilliján büntársai voltak Benes József tizenkilenc éves facér pincér, egy sovány, alacsony termetű, szürke szemű fiatalember, aki a gyilkosság elkövetésekor fekete nadrágot viselt, Stepcsák Rezső husz éves csavargó, középtermetű, sovány suhanc, aki szürke ruhát viselt, továbbá Ropcsányi Ignác tizenhét éves pozsonyi munkás. Ezek eltűntek lakásukról. A detektívek kutatják őket.

Pénteken, szombaton és vasárnap' este

nagy

disznótor a Korzóban.

Kerestetik december 1-ére a

főtér közelében több szobás magányos lakás

hozzátartozó mellékhelyiségekkel. — Cim a kiadóhivatalban.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Nov. 16. Csütörtök. Római kath. Ódón, Otmár. Gör. kath: November 3. Acésszim. — Nap két 7 óra 6 perckor, nyugszik 4 óra 23 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Hőmérséklet várható éjjeli fagyokkal és délen csapadékkal. — Sörgönyprognózis: Hűvösebb, délen elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 13-4 fok Celsius.

Jön a végrehajtó.

Amikor így ősz felé elmennek a madarak, el a fák levelei, a nap melege, a virág, szóval minden, ami kellemes és ádító a szegény embernek, olesó és hozzáférhető szórakozás a pénztelenek számára, akkor jön helyettük egy kellemetlen uriember egy másik nem kevésbé kellemetlen ar társaságában.

Igaz, hogy zeneszóval jönnek, de az a hangszer is szépen kvadrál a társaságban és együtt alkotják a triumvirátot.

Ugy-e, nem nehéz kitalálni nyájas olvasó, hogy a végrehajtó, becsis és a dob szentháromságáról van szó.

Nos, mélyen tisztelt makói polgártársaink, hát csak iparkodjunk egyesült erővel sürgősen befizetni az adót, mert jön a napokban a munus. Egyelőre csak a zálogolás-kezdődött meg a városban s ha ezen ártatlan íesztgatás nem használna, akkor azután megperdül a dob és lába kel a dnyhának és egyéb tol-las jószágoknak. Mert hát kell, nagyon sok pénz kell az államnak katonaságra, Dreagmthonokra, haszontalan vakparádékra...

— A telegkönyvi hivatalok és a kö-zönség. Székely Ferenc igazságügy-miniszter rendeletet adott ki a telegkönyvi hivatalokban nyerhető értesítés idejének megállapítása tárgyában. E szerint a telegkönyvi hivatal a felek részére köznapon 10—12 óráig, vasárnap és ünnepponon 9—11 óráig áll nyitva. Olyan napokon, a mikor a vidéki jogkereső közönség tömege-sebben szokta felkeresni a telegkönyvi hivatalt (heti és országos vásárok napjain) a telegkönyvi hivatal a felek részére 9—12 óráig kell nyitva tartani. Nagyobb forgalmu helyeken lévő telegkönyvi hatóságokra nézve a kir. törvéyszék elnöke az egyes székhelyek személyi és ügy-forgalmi viszonyainak számbavételével azt az időt, a melyben a telegkönyvi hivatal a felek részére nyitva áll, hivatalos órákon belül köznapokon általában három órai, heti és országos vásárok napjain pedig négy órai tartamban állapíthatja meg. A telegkönyvi iktató mint eddig is, változatlanul hétköznapon 9—1 óráig, vasár- és ünnepponon 9—11 óráig áll a felek részére nyitva. Ez a rendelet ez évi december hó 1-én lép életbe.

— Kinevezés. A szegedi királyi ítélőtábla elnöke Pitner Árpád ügyvédjelöltet a makói királyi járás-bírószághoz joggyakornokká nevezte ki.

— Politikai hajszát indítottak Nagy György dr. volt országgyűlési képviselő ellen, aki „Magyar Köztársaság” címen a polgári republikánus mozgalom fejlesztésére lapot indított. A lap ellen az alkotmányos állam-forma megtámadása címen indított pört az ügyészség, amely többek között ilyen kitételeket is inkriminált:

Minden nagykoru nemzet saját sorsának ura akar lenni. Törekszik a teljes nemzeti függetlenségre. E törekvés követeli a köztársasági államforma megteremtését.

Hát ha ez izgatás, ha ez a cikk veszélyeztető a kiáltságot, akkor

igazán gyöngén állhat a monarchia dolga Magyarországon. Az az ügyész, aki illesmiért pöröl vagy a királyságot akarja kompromittálni, vagy önmagát. Mi azt hisszük — mindakettőt.

Tanácsülés. Makóváros tanácsa a polgármester elutazása miatt rendes heti ülését nem pénteken, hanem holnap, csütörtökön délelőtt tartja meg.

Hitelesítő közgyűlés. A héten tartott rendes közgyűlés jegyzőkönyvét pénteken délelőtt hitelesíti Makóváros képviselőtestülete.

Műtanrendőri bejárás. Teltsch Adolf fakeskedő telepére keskenyvágyú vasutat szándékozik bevezetni. E vasút létesítéséhez szükséges műtanrendőri bejárás december hó 6-án lesz. A műtanrendőri bejárás a vármegyét Hervay István alispán, Makóvárosát pedig Galambos Ignác dr. polgármester és Rákossy Gyula rendőrkapitány fogják képviselni.

Betörés a katolikus körbe. Mióta a városi széképületet renoválják, a katolikusok egyházi adóját a katolikus olvasókör egy külön helyiségben szedik. Valami elvetemült gazember ezt a pénztárat akarta az éjjel kirabolni. Álluk segélyével behatolt a pénztár helyiségébe. A pénztárt azonban nem bírta kinyitni, így csak az íróasztal fiókjában levő 25 koronát vitte el. A rendőrség a nyomozást megindította és elég helyes nyomost jár, úgy hogy a helyzettel ismerős tolvaj ma vagy holnap kézre kerül.

Gyanus ebmarások. Vig Lajos honvédi lakosnak Rozália nevű kis leányát egy veszett gyanus eb megharapta, hasonlóképen Szücs Imre újságkihordót is. Mindkét kutyát állatorvosi megfigyelés alá vették és ennek eredményétől függ, hogy az illetőket védoítás végett felszállítják-e Budapestre a Pasteur-féle intézetbe.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak. Panyor István 54 éves, Patkós Julianna özv. Bognár Istvánné 73 éves, Szabó Sámuel 69 éves korában.

A felér ember utja. Valóságos szenzáció erejével hat az a gyönyörű darab, a mit feunni címmel mutat be ma este az Uránia-színház. A híres utleirő Gáspár Ferenc vonzó előadásban feltárja előttünk az ember diadalmas hőditásait és felfedezéseit a földtekén. Kolombus csodás utja elevenedik meg előttünk s megkapó hatása lesz annak a két gyönyörű mozgóképnek, mely a nagy férfiü tragédiáját rögzíti meg a néző közönség előtt. Afrika csodás vidékeit, a melyeket a kutató ember csak nem rég adott át a civilizációnak, szintén bemutatásra kerülnek. Pompás mozgóképeken látni fogjuk a Viktória vízcsészt, melynél pompásabb látványosság alig képzelhető el. A zsiratrédánál izgalma egy másik nagyhatású mozgókép mutatja be. A legérdekesebb talán mégis az északi és déli sarkvidékek bemutatása lesz, melynek keretében a híres Sakleton expediciót egy óriási mozgókép fogja előnk tární. A kiténő előadás megérdemli a legnagyobb fokú érdeklődést.

x Naponta friss „Baksör“ kapható Érdeky József Barcsay-utcai vendéglőjében.

Üzleti kiszolgálásra felvétetik

két leány

Iritz Sámuel özvegy cégnél.

Az apácaruhás rabló.

Megakadályozott büntény.

Csáktornya közelében van a kis Bradica, melynek határában áll Kernics Szvetozár jómódu molnár malma. Tegnap este 7 óra tájban megjelent nála egy fiatal, csinos arcu apáca, aki az emberi szeretet nevében éjjeli szállást kért. A molnár és családja szívesen látták az apácát, sőt szerény vacsorájukhoz is meghívták. Az apáca vonakodott asztalhoz ülni, jó éjszakát kívánva, visszavonult a padlásszobába.

Hanem a szobában, az ágy alatt már rejtőzött valaki és pedig a molnár Szabó József nevű magyar legénye, kinek megtetszett a szelid arcu apáca, — a legény gonosz szándékra határozta el magát, az apáca szobájába szökött és ott az ágy alá bujt. A legény kényelmetlen helyzetében várta az apácát, aki nyolc óra tájban fel is jött a szobába s vetkőzni kezdett. Csupa férfinek való fehérenemű volt az apácán, ki később a legény nagy rémületére forgópisztolyt, kést és betörőszerszámokat kezdett előszedni a zsebekből.

Azután az apáca az ablakhoz vitte az égő gyertyát és azzal jeleket adott a Dráva partján váró társainak. Ekkor a legény a macska zajtalan ügyességével előbujt az ágy alól és hátulról elkapta a rablót a szobában, ki nagy ijedtségben elejtette a gyertyát. Most azonban a sötétben élet-halál harc indult a két erős férfi között, míg nem a zajra figyelmessé lett molnár és két felnőtt fia betörték az ajtót és a rablót megkötözve vitték le a malomba.

A leleplezett apáca tagadja, hogy társai lettek volna s a nevé sem mondja meg.

A csendőrség erélyesen hozzálátott, hogy a rabló kiletét megtudja s társait kinyomozza.

Táncitanítási felhívás.

Alulírott van szerencsém az igen tisztelt szülők és gyámok, b. tudomására adni, hogy folyó évi november hó 28-án a téli idényre a táncitanítást megkezdem. Tanítani fogom egy a régi, mint a legújabb táncokat. S hogy tanítványaim ezeket teljesen elsajátíthassák, a tanítást határidőhöz nem kötöm. addig járhatnak hozzám tanítványaim, míg minden táncot a legkisebbsen el nem sajátítottak.

Miután pedig én e városban már évtizedek óta működöm a nagyérdemű közönség legnagyobb megelégedése és legteljesebb elismerése mellett ez elég biztosítékot nyujt arra nézve, hogy táncintézetemben az illem és rend legpontosabb betartása mellett folyik a tanítás s így minden szülő bátram rám bízhatja gyermekét. Tanítom a táncokon kívül az illem a társaságban levő viselkedés szabályait s a csinos testtartást.

Felkérem tehát az igen tisztelt szülők és a gyámokat, hogy gyermekeiket minél előbb beiratni sziveskedjenek. Iratkozni mindenkor lehet lakásomon (Gróf Vay-utca 250 szám) hol most is esténként állandóan folyik a tanítás.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve maradtam tisztelettel

101 Schwartz Miksa okl. táncitanító.

Szerkesztői üzenet.

Névtelen levél. Azt kérdezi tőlünk, hogy mit tartunk mi a névtelen levélírókról és csodálatos, hogy Ön is névtelen levélben kérdi ezt tőlünk. Mi gyakran kapunk névtelen leveleket, de nem adunk rájuk semmit és vagy a papirkosárba vagy a tűzbe dobjuk. Önnel szemben kivételt teszünk. Önnek megízenjük, hogy mi a névtelen levélírókat, azokat tudniillik, kik rágalmazás céljából irnak, haszontalan, alattomos embereknek tartjuk. Sok rágalmozó névtelen levélíró nagyobb büntetést érdemelne, mint a leggonoszabb betörő, mert bármilyen nagy bűn legyen is a betörés, e-thikai szempontból sokkal ocsmányabb a névtelen levélíró munkája, mert kárörvendés és alattomoság képezik rugóját.

Közgazdaság.

Buza. Egész hét folyamán lanyha volt, a lisztüzlet még mindig gyenge és a malmok a vétellel tartózkodók: A mostani száraz idő, mely nem mondható előnyösnek — inkább a szilárdságra volna kihatásuk.

Tengeri. Szintén lanyha bánati és bácskai állomásokról bőséges a kínálat — tekintettel a gyenge minőségre további árnyululás várható.

Zab és árpa ártartó.

Hagyma. Egész héten át élénk érdeklődés kereste az árat, mely 13—13.50 között mozgott. — Miután a Belga és Hollandi hagymák folyóban vannak. Németország újólag erősen érdeklődik és amint a hideg idő beáll, okvetlen szilárdabb árakat látunk. Kínálat piacunkon igen gyenge — míg az elszállítások napi átlaga 16—18 waggonra tehető.

Fokhagyma esendes változatlan 18—19 korona.

Dughagyma szilárd.

Gyökérben nagy élénkség uralkodik és egy napi elszállításuk több waggonra tehető.

Gabona árak:

Buza:	21—21.40 K.
Kukorica:	16—16.40 "
Árpa:	17—17.20 "
Zab:	18— "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	13—13.50 K.
Foghagyma:	18—19 "
Petrezselyem:	14 "
Sárgarépa:	7—5 "
Dughagyma:	20—22 - "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Csodás látványosság

Makón

Nézze meg ma este az „Uránia“ színházban a fehér ember útjait. Pompás mozgóképek Elsőrendü szenzáció.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (93)

X.

Borzasztó istenitélet.

A feketék csodásan ügyesek követni valakit a lábnyomai után s a vadorzók a szomszédos törzsekből játszhatják ki emberségüket, ha sikerül is nekik visszatérni a saját népköz anélkül, hogy tényleg elfogták volna őket. Olyan kitartással tanulmányozták ezek a feketék az ismerőseiknek és barátainknak a lábnyomait, hogy legott nem tudják megmondani, barát-e vagy ellenség az elmenő és ha idegen, a fenytő kirándulást legott szervezik a törzse ellen.

Lassankint arra a gondolatra jöttem, hogy minden ember lábnyomának meg kell a maga individuálitásának, a maga sajátosságának lenni, mi épp olyan szembeötlő, mint a kézujjaknak Galton és Bertillon által tanulmányozott lenyomatai.

Sőt a feketék a lábnyomokból megtudják mondani ismerőseiknek a nevé és más egyéb rájuk vonatkozó dolgokat — hogy mi módon, azt persze meg nem tudnám mondani.

Sokszor láttam, hogy az én feketéim követik valakinek a lábnyomait kemény sziklákon is, hol egy megbolygatott falevel is kellő tájékoztatást nyujtott nekik.

Határozottan megtudják mondani, vajjon a szél vagy ember mozdította-e ki helyéből a falevelet.

De folytatom elbeszélésemet. Yamba nagyon rajta volt, hogy maradjak állandóan az ő népénél s így más nők segítségével egy méhkas alakú szilárd kunyhót épített a számomra, teljes husz láb átmérővel és tíz láb magassággal. Komolyan előadta, hogy meg van mindenem, a mit csak kívánhatok és hogy valóban nagy ember lehet belőlem az országban, csak vegyek kiváló részt a törzs ügyében.

Elmondta, hogy már is olyan nagy a tekintélyem, hogy ha akar-nám, egy egész sereg feleséget vehetek magamnak. — A feleségek sokasága egyetlen jele a nagyságnak e népeknél. Mert hát a háztartásról mégis a férfinak kell gondoskodni és ez nagy ügyesség és erőt követel.

Én mindamelltt a civilizáció után esengtem és soha egy napot sem mulasztottam el, hogy ne lessem volna vitorlát az öbölben és e nyilt tengeren.

(Folyt. köv.)

Különleges pálinka-árjegyzék.

- 5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,
- 10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 irt.
- Valódi ó-törköly pálinka literje frt. 20 kr.
- Iritz Sámuel özv. cégnél
- Valódiságrért szavatosságot vállal acég.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességeidivatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Figyelmes kiszolgálás!

Olcsó árak!

Kocsis és Skopál

Üveg- és porcellán szükségletét ne vegye meg addig, amíg

(Főtér, Böhm-házban) olcsó áraitól és finom áruitól meg nem győződik.

Készítünk képkereteket a legegyszerűbbtől a legpazarabb kivitelig. — Elvállalunk lakásokat villamos bevezetésre és

[11] **villamos csillárokkal**

való felszerelésre. --- Tartunk raktáron: alpaka és ezüst használati cikket, diszmutat nagy választékban.

Kölcson edények!

Épület üvegezés!

Alkalmi és menyasszonyi ajándékok!

Kávéházi és vendéglői edények!

NŐI FELÖLTÖK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o

Mértékszerű rendelek elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék.

Keresztelő párnák,

fejkötők és himzet

piqe paplanok.

Női bluzok a legizlé-

sesebb kivitelben.

(17) Szörmeáruk,

boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és

gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások

a legujabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főtér, (az Otthonkávéház mellett)

Értesítés!

Naponta friss, eredeti

kőbányai

gyári töltésű

MALÁTA-SÖR

kapható Iritz Sámuel özv.

cégnél.

Egy jó magaviseletű

azonnal felvétetik.

Kezdő havi

fizetése 12 korona.

Utolsó évben havi fize-

tése 20 korona.

Makói Független Ujság

nyomdájában.

Tévedések elkerülése végett kérem a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a jelzett címre ügyelni sziveskedjenek.

„ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat

Makó, Dessewffy-tér 4. szám. 00
(Kenyérpiac, főgimnázium mellett,
Tókey-féle házban). o o o o o o

Van szerencsém Makóváros és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására hozni, hogy a Dessewffy-tér 4. sz. a. (Kenyérpiac, főgimnázium mellett, Tókey-féle házban) a mai kor igényeinek megfelelő

disztemetkezési vállalatot

170

rendeztem be, hol „Órangyal“ cég alatt fogom vezetni. — Felhívom a n. é. gyászoló feleknek szíves figyelmüket, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomban bárki is a legegyszerűbb osztyáltól a legdíszesebb pompa-disztyáltig bevásárolhat és továbbá még arra is felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomat a mai kornak megfelelően rendeztem be, hogy bármi is, ami előforduló gyász eseteknél csak szükséges, az nálam mindenkor beszerezhető, miért is üzletemben tartok mindenféle nagyságu és színezésű érc-koporsót, azonkívül minden festésű fa-koporsókat, valamint behuzott fehér- és színes selyemmel, bársonnyal, brockát- és sima atlasz szaténokkal és polítoros tölgyfa-koporsókat, egyszersmind tükörfényes nickel ércel behuzott és színezett köves koporsókat stb. Szóval újabbnál újabb festésű és behuzatu koporsókat a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig készítek el és mindenkor a legolcsóbb versenyáron. Kész szemfedők, párnák, madracok és kész halotti ruhák minden színben és nagyságban üzletemben kaphatók.

Fejfék és sirkeresztek minden nagyságban. Szenfedők atlasz selyem, gáz, dusches, bobinet és Pougé, brockát és sima atlasz szatén, perckál, valamint templom oltári csipkékből. — Minden minőségű és színezésű sirkoszoru-szallagok, szóval minden, ami a temetéshez szükséges és így lehetővé teszem, hogy a nagyérdemű gyászoló közönségnek a legolcsóbb áron számíthatok, eltekintve mindent, mivel semminemű fáradságot, készitési díjat fel nem számítok, mivel mindent saját magam készítek el. — Magy és dus választékban tartok érc, müvirág, élő preparált sirkoszoruakat minden szín- és nagyságban, valamint külön megrendelésnél élő virágokból is készítek. — Végül felemlítem a nagyérdemű gyászoló közönségnek, hogy mindennemű gyászkelméből is dus raktárt tartok és gyász esetek bevásárlásánál mélyen leszállított áron számítok gyászruhának valót és fekvte gyász-selyem-, szövet- és ternókendőket, valamint fekete szélű gyász zsebkendőket, gyászfátyolokat azért, hogy vevőimnek kedvezhesek és hogy mindazok, kik »Órangyal« disztemetkezési vállalatomat bármikor előforduló gyász esetekben felkeresik, bizalommal és a legnagyobb megelégedésükkel távozhasanak el a nagyérdemű gyászoló felek üzletemből.

o Hullaszállítást és exhumálást az ország bármelyik részéről elvállalok. o

Előforduló gyász esetekben kérve a nagyérdemű gyászoló vevőközönségnek becses pártfogásukat, mély tisztelettel:

„Órangyal“ disztemetkezési vállalat,

özv. G Y U R I K L A J O S N É tulajdonos.

Előforduló gyász eseteknél meghívásra házhoz is kimegyek. — Kis temetéseket 5 koronától feljebb, nagy temetéseket 20 koronától feljebb.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett müintézetében Makón.

Egyszerű és pompa-diszravatalozásért és gyász kocsijaimért külön díjat nem számítok fel.

Elvállalok temetéseket a legegyszerűbb osztyáltól a legdíszesebb pompa-disztyáltig gyorsan és pontosan, szolid áron.